

g l a s b e

slovenske kulturne akcije

L. IX. 20 VOCERO DE LA CULTURA ESLOVENA 31. 10. 1962

OB ZAKLJUČKU KULTURNIH VEČEROV SKA

Slovenska kulturna akcija ni samo založba za izdajanje knjig, temveč hoče tudi držati v življenju slednje poklicno znanstveno in umetniško delo svojih ustvarjalnih članov in gostov ter jim nuditi forum, kjer lahko seznanjajo širše občinstvo s svojim delom in kjer imajo priliko pogovoriti se na akademski način o perečih sodobnih problemih časa in emigracije. Kulturni večeri so pogled v delovanje naših odsekov, tako filozofskega, literarnega, zgodovinskega, likovnega, glasbenega in gledališkega. Morda bi kazalo ustanoviti še več odsekov (prirodnoznanstvega, publicističnega itd.), da bi tako SKA postala neka zbiralna leča vseh naših znanstvenikov, umetnikov in vidnih publicistov po širnem svetu. Mogli bi nam ti člani in gostje pošiljati rezultate svojega dela v obliki predavanj, kot smo jih nekaj takih v prejšnjih letih imeli, ter bi tako s teh predavanj lahko rastle lepe razprave za slovenske zbornike, v kolikor morejo še izhajati zaradi ogromnih žrtev, ki jih taka izdajanja zahtevajo. Prav zaradi takih gmotnih težkoč smo morali pri SKA prenehati za nekaj časa z Vrednotami in Zgodovinskim zbornikom, ki pa jih nismo opustili, temveč samo odložili za čas, ki bo nam bolj naklonjen — v gmotnem pogledu. Važnost teh predavanj vidimo v tem, da drži v pričakovanju lep del občinstva, ki se še ni odtujil duhovnim problemom, kakor se je večina, pa na drugi strani, da daje poguma vendar le peščici kulturnih ustvarjalcev, da se v urah, ki jim ostanejo od poklicnega dela (ponajvečkrat takega, ki nima prav nič zveze z duhovnim, pač pa več s težaškim), še posveča svojemu notranjemu poklicu ustvarjanja znanstvenih in umetnostnih vrednot. Letošnji program je imel poleg prav znanstvenih raziskavanj tudi globoko zajete poglede v problematiko naših dni (ekumenski zbor, nove smeri v psihologiji, pedagogiki, glasbi, pravu itd.) tudi nove stvaritve naših članov v glasbi (Geržinič) pa na odru (Rozman s tekstom in Jeločnik z odrskim oblikovanjem). Poseben poudarek pa je imela pretekla sezona na propagando razumevanja nove likovne umetnosti (Marolt, Simčič) in to spričo naše IV. umetnostne loterije. Ta je dala mnogo gradiva za tovrstna predavanja, s katerimi smo šli tudi v „predmestne“ domove.

In tu vidimo novo poslanstvo naših kulturnih večerov: iz „centrale“, kjer strokovnjaki iščejo nove poglede in se seznanjajo z novimi rezultati ved, naj bi šla pot razširjanja teh ustvaritev, dognanj ter izsledkov med naše občinstvo po naših domovih, ki rasto po obrobni predmestjih in si žele tudi razširitve duhovnih obzorij. Novo poslanstvo, ki ga „podeželje“ pričakuje od nas in ki se mu tudi moramo posvetiti, kajti umetnost in znanost šele v občinstvu zaživita občestveno življenje. Letošnja sezona je nakazala to pot z likovnimi problemi, ki so zajemali široko občinstvo, hvaležno sprejemajoče razlago nove umetnosti, ki bi jo rado razumelo, pa mu ni nihče odpiral pota k nji... Naj bi šli v tako širše občinstvo tudi glasbeni večeri pa gledališki! Seveda bo to laže, ko bodo naši obmestni domovi pripravljani za to — s koncertnimi in gledališkimi dvoranami. Tedaj ne bo treba odstopati od kvalitete večerov, temveč samo stopiti iz ozkega kroga, ki mu nekateri očitajo „zaključnost vase“, med občinstvo in rastle bo medsebojno poznavanje, zaupanje in korist. To pot smo začeli že letos — kar nam je dalo 15 kulturnih večerov, dočim smo jih druga leta imeli večinoma 12.

Ko smo zdaj zaključili te umetnostne večere, se nam zdi, da smo se tudi poslovili od prijazne Bullrichove dvoranice, kajti upamo, da bomo bodočo sezono že mogli odpreti in izvajati v novi dvorani Slovenske hiše, centralnega doma, ki se gradi, in ki nam bo dal gostoljubno domačo streho. Želeli bi, da bi nam nova sezona razširila

(Dalje na 4. strani.)

LETOŠNJI KULTURNI VEČERI SKA

1. F. Dr. Vinko Brumen, Pedagoške naloge bližnje prihodnosti (5. 5. 62); 2. L. Dr. Tine Debeljak, Puškin - folklorist (19. 5. 62); 3. F. Dr. Vinko Brumen, Problemi vzgoje odraslih (2. 6. 62); 4. F. Dr. Pavel Krajnik, Eдиноst krščanstva in bodočnost človeštva (16. 6. 62); 5. L. U. Dr. Tine Debeljak, Marijan Marolt, Večer SKA z razstavo umetnin za umetnostno loterijo v Ramos Mejii (30. 6. 62); 6. L. Prof. Alojzij Geržinič, Kulturne vrednote (7. 7. 62); 7. F. P. Silvin Eiletz, O ekumenskem gibanju (21. 7. 1962); 8. F. Dr. Alfonz Čuk, Vloga in pomen psihologije v severno-ameriškem življenju (4. 8. 62); 9. L. U. Ponovitev ramoskega večera v San Martinu (11. 8. 62); 10. U. Žrebanje umetnostne loterije s Simčičevo Kozerijo o moderni umetnosti (17. 8. 62); 11. Glasb. Koncert kvarteta Finkovih, Sta. Fe 1145 (8. 9. 62); 12. Gled. Branko Rozman, Obsodili so Kristusa, Montevideo 850 (15. 9. 62); 13. Gled. Ponovitev (16. 9. 62); 14. Zg. Dr. Vinko Brumen, Slovesek - sestavljalavec šolskih knjig (6. 10. 62); 15. F. Božidar Fink, Pravo in lepota (20. 10. 62).

Večeri pod 1-4, 6-8, 10, 11-15 so bili redni kulturni večeri in so se vršili razen 10. in v kolikor ni drugače navedeno, v Bullrichovi dvorani. Kratice: F = filozofski odsek, L = literarni odsek, U = umetniški odsek, Zg. = zgodovinski odsek.

Pred izidom

MEDDOBJE - VII - št. 1-2

Marko Kremžar

SIVI DNEVI

(Črtice iz revolucionarnih časov)

TARIFA REDUCIDA
Concesión 6228
Registro Nacional
de la Propiedad Intelectual
N° 624.770

Dvanajsti kulturni večer je bil v soboto, dne 20. oktobra in je bil v izvedbi Filozofskega odseka. Predaval je ustvarjalni član *g. Božidar Fink*, večer pa je vodil v imenu odseka *g. dr. Vinko Brumen*. O razmerju med pravom in lepoto je predavatelj najprej ugotovil, da je med nami premalo smisla za poglobljanje v pravno stroko in premalo zavesti, kako važno je v življenju družbe razvijanje in upoštevanje pravnega reda. Po prikazu splošnih svetovnih pojavov in posebej naših vzrokov za to, da se na pravo gleda kot na nekaj odvratnega, je s citiranjem iz govorov Pija XII. predstavil pravniško prizadevanje kot vzvišeno službo posamezniku in skupnosti v višji duhovni sferi, torej kot nekaj moralno lepega.

Nato je prešel k vprašanju estetske lepote pravnega reda. Najprej je zavrnil mnenja, da je iskati lepoto v pravu po poti besednega sloga ali pa logične zgradbe. Zato ni mogoče uporabljati analogijo z leposlovjem ali glasbo. Pač pa se dajo primeniti na vprašanja pravne estetike načela, ki veljajo za arhitektonsko umetnost. Kot ima stavba funkcijo lupine, ki daje streho in varnost, torej praktičen namen, tako je tudi pravni red namenjen službi človeka v družbi. Kot v zgodovini arhitekture, je tudi v razvoju prava mogoče ločiti stilne dobe, ki jih opravičujejo objektivni in subjektivni elementi: življenjski slog in miselnost dobe, razpoloženje in delovne metode poklicnega dela, značaj in temperament ljudstva, jezik in izrazje, usposobljenost in korektnost strokovnega osebja itd.

Predavatelj je nato predlagal kot metodo estetskega vrednotenja pravnega reda ocenjevanje glede na postulate metafizične trojice resnice, dobrote in lepote. Če kje, velja v pravu, da ne more biti resnično lepo, če ne ustreza stvarnosti določene skupnosti po svojih premisah in če zaradi pomanjkanja strukture ali izvedbe ne dosega namena, ki mu ga je dal zakonodajavec. Tako je pravna estetika nujno funkcionalna, in to v najožejšem pomenu. V njej ni prostora za okrasje, ki ni samo v napotje, ampak je celo nevarno. Da pravna tvorba estetiko zadovolji, mora torej imeti globok smisel, pravo pojmovanje vrednot, notranje ravnotežje in zadostno preciznost, zraven pa tudi jasnost in razumljivost posameznih določil.

Po odmoru je sledila debata, ki je razširila obseg razmerja med pravom in drugimi vrednotami, zlasti pa se je naslonila na ocenjevanje estetske, lepote strani prava. Poudarjen je bil glavni namen lepote v primeri s cilji prava, obravnavano je bilo vprašanje lepote v pravu, o zajemu prava v okviru vrhovnih duhovnih vrednot.

Iskren aplavz je predavatelju izpričal, kako hvaležni so bili poslušalci za predavanje, ki je bilo prežeto z globokimi, izvirnimi mislimi in je bilo tudi formalno na višku.

Zatem je dr. Vinko Brumen sporočil, da nas zapušča *č. g. univ. prof. dr. Ignacij Lenček*, ki odhaja v Evropo. Bil je med prvimi, ki so gradili Slovensko kulturno akcijo in

Petindvajsetletnica poučevanja moralke na ljubljanski teološki fakulteti in slovo od Argentine profesorja dr. Ign. Lenčka sta priložnost, da v kratkem opozorimo na njegovo dosedanje delo.

Zunanji okvir njegovega delovanja obsega tri dobe:

Prefekt v škofovih zavodih (obenem veroučitelj na ljudski šoli, kasneje profesor za verouk na ljubljanski realki, urednik Naše zvezde in asistent KA);

docent na ljubljanski teološki fakulteti (obenem škofijski cenzor, voditelj kongregacije akademičark in v času vojne glavni domobranski kurat);

izredni in redni profesor in po smrti prelata dr. Odarja vršilec dekanovih dolžnosti na ljubljanski teološki fakulteti v izseljenstvu (nekaj časa ekonom v semenišču, urednik duhovniške revije „Omnes Unum“, duhovni asistent slovenskih visokošolcev, ustanovni član in vodja filozofskega odseka Slovenske kulturne akcije); predavatelj, esejist.

Po svoji naravi je dr. Lenček filozof. V to ga vodita razen talenta zanimanje in temeljita filozofska izobrazba. Tako je njegova življenjska naloga prav ta: bodisi v svojem strogo poklicnem delu bodisi v ostalem zanimanju iskati resnico, osvetljevati važne skupne probleme, dajati smer celi skupini ljudi.

Predmet njegovega zanimanja so vprašanja s področja njegove profesorske službe, se pravi, predvsem različni moralni problemi, pa tudi vidiki naše izseljenške eksistence in splošno človeški pogledi. Skupna vsem problemom je njih zveza z življenjem, njih važnost za življenje.

Profesor Lenček združuje kvalitete, ki ga za to delo nadpovprečno usposablja. Dan mu je bil globok um. Ne ostaja pri vrhu, ampak išče smisla stvarem in pojavom. Ta temeljitost daje njegovim ugotovitvam gotovost, zaključnost. Je pa, združena s kritičnim odnosom do lastnega ustvarjanja, najbrž glavni vzrok, da Lenček ni še podal v knjižni obliki sistema moralne teologije, dasi ga je v celoti in podrobnostih vestno premislil in soočil z najnovejšimi dognanji. Bibliografija njegovih razprav, esejev, člankov, predavanj je obsežna — od prispevkov v ljubljanskih bogoslovnih glasilih, Naši poti itd. do begunskih revij, zbornikov in časopisov, Omnes Unum, Vrednote, Meddobje, Glas, Dušovno življenje, Katoliški misijoni, Koledar Svobodne Slovenije, Svobodna Slovenija —, pa vendar bi si želeli še spisov izpod njegovega peresa. Vsekakor morajo njegovi zbrani eseji in razprave iziti v knjigi.

Velika razgledanost je druga njegova značilnost. Osebni stik z Evropo tudi v tem pogledu ni bil brez pomena. Na filozofskem

— Kolokvij članov PEN kluba v Buenos Airesu. Ni to kongres PEN klubov kakor je bil l. 1936, ko sta se ga udeležila od Slovencev minister poslanik Izidor Cankar in pesnik Pavel Golia, kajti tak kongres se je letos vršil v Evropi. Toda tu so se zbrali na povabilo tukajšnjega PEN kluba samo povabljeni člani svetovne pisateljske organizacije, da razpravljajo o aktualnih pisateljskih problemih. Sestanek je organiziral prejšnji predsednik argentinskega PEN kluba, umetnostni zgodovinar Aita, ceremoniel in prevajavec pa je bil dr. Stevanovič. O tem zanimivem debatnem večeru najbolj znanih svetovnih pisateljev bomo še poročali, ko se bo te dni končal in bo na razpolago celotna obravnavana snov, danes samo registriramo nekaj imen udeležencev. So ti pisatelji kakor Dos Passos, Madariaga, Ig. Silone, Cassou, W. Wiedle, Butor, Reyna, Lachman, Robbe Grillet,

poleg argentinskih Victorie Oceanos, sedanje predsednice Argentinskega PEN kluba, Erro, predsednika SADE, pisateljskega društva itd. Svoja predavanja so poslali tudi Toynebe, Mauriac, Graham Greene in drugi.

— Nemške univerze so privedle glasbeni festival v Tuebingenu in je nastopilo nad dvajset pevskih zborov z nemških univerz. Med tujimi nastopajočimi zbori je bil edino pevski zbor ljubljanske univerze „Jože Tomšič“, ki je dosegel lep uspeh. Iz Tuebingena je zbor odšel na turnejo po različnih središčih zahodne Evrope.

— Mednarodno razsodišče katoliškega filmskega centra je na berlinskem filmskem festivalu nagradilo kot najboljšega film švedskega režiserja Ingmarja Bergmana „Kot v ogledalu“. Glavna nagrada na istem festivalu pa je

in moralno-teološkem področju je na tekočem, kolikor je v teh okoliščinah to sploh možno. Odprtost za srednjeevropsko znanost in tem delu sveta pomeni korak s časom, in preprečuje enostranost, ki je ena izmed nevarnosti v španskem ali anglosaksonskem okolju in v težavah emigrantskih kulturnih delavcev. To dejstvo je poleg mnogih drugih napravilo iz Ignacija Lenčka odličnega predavatelja, ki bi ga bila vesela vsaka univerza.

Tretja poteza profesorjevega udejstvovanja je jasnost. Ni to dano vsakomur: problem razčleniti, pravilno osvetliti posamezne dele, odgovoriti na nejasnost v njem. Najtežja vprašanja dobe pod njegovim peresom polno luč osvetlitve. V tem je učenec sholastike. To je toliko bolj pomembno, ker Lenčku ne gre za večkrat togo, neizvirno, s problemi neobteženo miselno usmerjenost novih sholastikov. Nasprotno, kar njega privlači, so prav doslej nerešena ali površno obdelana vprašanja in pa zapleteni konflikti, ki jih porajajo sodobna misel, človek, družba.

Nasproti večini filozofskih piscev pa ga odlikuje tudi stil. Zanimivo ga je v tem primerjati z Alešem Ušeničnikom in prelatom Odarjem, katerima se pridružuje z jasnostjo idej. Dr. Odarju je šlo predvsem za razumljivost; njegovi spisi pritegujejo z logiko stvari, pojmov, misli. Slog je stvaren, tudi suh in trd in se pri vsej zgoščenosti ne izogiba ponavljanju iste besede ali iste ideje. Pri Ušeničniku govori tudi logika jezika; slog je poln, zaokrožen, pretehtan, umirjen, pa zapušča v odstavkih, poglavjih, celotnosti del vtis monumentalne harmonije. Lenčkov stil je bolj voljan, čustveno pobarvan, učinkovit s svojimi razpoloženskimi odtenki; gane, navduši. Poleg logike stvari in jezika privlačita Lenčka tudi njuna poetičnost in to posreduje bralcem.

Ta srčna struna je ena izmed odlik dr. Lenčka. Poplemenitila je vse njegovo delovanje, posebno pa ga označuje kot družabnika. Na področju osebnih stikov je g. Nace dal veliko in dragocenih stvari: prisrčnost, toplota, humor, razumevanje, smisel za stike — duhovne in tvarne — posameznikov, družin, skupin in volja za pomoč — to so res dragocene stvari, za katere med Slovenci na splošno manjka prave vzgoje in vrednotenja, pomenijo pa lahko več kot vse drugo.

V tujem morju, kjer je osamljenost večja kot doma, čeprav tam načrtno uničujejo največje vrednote, je odhod ljudi, ki jim je Bog dal silo misli, srca in besede, še posebno bridek. Ob zahvali za vse se nam zato spontano vzbuja iskrena prošnja gospodu profesorju, naj po pisani besedi tudi iz Evrope še naprej študira in odstranja ovire na naši poti, da bomo skupaj rešili, kar moremo in moramo rešiti.

prejel angleški film „Oblika ljubezni“.

— V Gorici že nekaj let deluje državno priznana šola klasičnih plesov. Vodita jo bivši baletki in koreografinji opernega gledališča v Buenos Airesu Itala Bert in Bimi Brandolin. Šolo obiskuje kakih 60 gojenk in dva gojenca. Šolo obiskuje tudi več slovenskih deklet, med temi Nadja Leban in Milojka Šaule, ki sta na zaključni produkciji pokazali velik uspeh, v nastopih Lebanove pa je bilo opaziti prefinjen smisel za pravilno interpretacijo zlasti klasičnih skladb.

— Nacionalna knjižnica v Parizu je priredila veliko razstavo del filozofa Blaisa Pascala za tristoletnico njegove smrti. Razstavljeni so razni rokopisi, med temi zlasti rokopis njegove knjige „Mislil“, ki ga je avtor vedno nosil

s seboj v posebni vrečici. Razstavljen je tudi košček pasu, s katerim je mrtvičil svoje telo. Pas je nosil cela leta.

— Pri Državni založbi Slovenije so v prevodu Antona Sovreta izšle v eni knjigi štiri Sofoklejeve tragedije: Kralj Oidipus, Oidipus v Kolonu, Antigona in Filoklet.

— Na 13. mednarodni kongres filozofov, ki bo v septembru 1963 v Mehiki, je dobilo dosedaj 15.000 filozofov vabila. To je sedaj drugič, da se bo vršil kongres na ameriških tleh. Prvič je zasedal l. 1927 v New Yorku. Prireditveni odbor objavlja, da so dosedaj prijavili udeležbo Tillich Paul, Bertrand Russel, Gabriel Marcel, Sciaccia in prijaval se je tudi argentinski filozof Francisco Romero, ki je pa pred kratkim umrl.

je bil dolgo vrsto let vodja njenega Filozofskega odseka. Med odlične sodelavce ga štejejo Vrednote in Meddobje, bil je pogost in visoko cenjen predavatelj na naših kulturnih večerih, varen usmerjevalec in vodnik našega delovanja. Iskreno se mu je zahvalil za vse delo, zlasti pa za veliko ljubezen in naklonjenost, ko je bil vsem pri organizaciji v veliko oporo. S svojim delom je v veliki meri izobilikoval in trdno zasedal temelje, na katerih sloni vse naše delo. Zaprozil ga je, da naj ohrani še naprej naši ustanovi skrb in ljubezen in naj nam nudi pomoč z nasveti in sodelovanjem tudi poslej, ko ne bo več neposredno med nami. V naših srcih bo zapustil prisrčne spomine hvalečnosti in upanje, da razdalja naše povezanosti ne bo zrahljala.

Za besede slovesa se je g. dr. Lenček zahvalil in poudaril, da želi Slovenski kulturni akciji ves uspeh pri nadaljnjem delu. Bil je vedno srečen, kadar je bil med nami in to tem bolj, ker je od Slov. kult. akcije tudi mnogo prejel. Kulturno delo emigracije mora izpolniti poslanstvo slovenskega naroda v sodobnem svetu, čigar slika ne more biti popolna brez našega deleža. Vsakdo naj na svojem mestu vztraja in z optimizmom zre v bodočnost.

Prisrčen aplavz je spremljal besede vodje večera in g. prof. dr. Lenčka, kateremu so vsi navzoči še posebej izrekli želje za ves uspeh in popolno zadovoljstvo v njegovem novem mestu v Evropi.

Kronika

— Na praznik Kristusa Kralja je bila slovesna proslava v cerkvi zavoda Presvetih Src na Plaza Irlanda. Sv. mašo je daroval rektor g. Gnjidovec; po evangeliju je govoril o Kristusovem kraljestvu v večnosti in v času. Po maši je kvartet Finkovih izvedel naslednji spored: Geržinič, Uvertura in angelski spev iz III. dejanja Claudelovega Marijinega oznanjenja; Cherubini, Ave Maria; Komel, Fugirana predigra; Durante, Christe eleison; Fauré, Ave verum; Palestrina, Pleni sunt coeli; Fauré, O Salutaris; Gallus, In nomine Jesu. Na orglah je pevec spremljal prof. Alojzij Geržinič. Cerkevni koncert je odlično uspel in potrdil stremeljenja kvarteta, služiti rasti komornega petja med nami.

— Pevski zbor GALLUS v Buenos Airesu je ob petletnici svojega mladinskega zbora in za Slomškovo leto 1962 priredil 27. oktobra v Ramos Mejii svoj koncert, ki ga je dirigiral dr. Julij Savelli; mladinski zbor pa je izvežbala Nuša Kristanova, pri klavirju pa je bila Anica Savellijeva. Beležimo to pevsko prireditev kot pozitiven nastop pomlajenega Gallusa, zlasti pa uspeh mladinskega zbora, ki je rezultat truda gđc. Nuše Kristanove, in ki pomeni lep rezervoar bodoče zborove rasti.

— Za SKLAD GLASA so darovali: N. N., Bs. As., 500 pesov; g. Fr. Miklavc, V. Luzuriaga, 95 pesov; g. Ciril Markež, 25 pesov; dr. Jaklič Franc, USA, 10 dol.; g. Osredkar Fr., USA, 10 dol. — Vsem najlepša hvala!

— Herbert von Karajan, umetniški ravnatelj Dunajske državne opere, je podpisal enoletno pogodbo, ki ga bo v sezoni 1962/1963 vezala na to Opero. Tudi z novo pogodbo ne bo skrčen Karajanov delokrog izven Dunaja. Še dalje ostane šef berlinske filharmonije in dirigent milanske Scale.

— Osemnajst opernih ravnateljev iz evropskih držav je položilo v Ostendu temelj za enotni „evropski operni trg“. Nova organizacija želi pomagati operi z medsebojnimi gostovanji in koprodukcijo.

— Mesto Arezzo je priredilo tekmovanje pevskih zborov in je v tekmovanju pevskih zborov prve kategorije tretje mesto zasedel akademski pevski zbor „Vinko Vodopivec“ iz Ljubljane, prvo nagrado pa je dobil pevski zbor iz Arkansasa.

— V seznamu ameriških best-sellerjev, ki ga prinašajo ameriški dnevniki in je napravljen po anketi v knjigarnah 36 ameriških mest, so na prvih petih mestih pri leposlovnih knjigah naslednji romani: Fortnerjev „Ladja blaznežev“, Lindbergov „Dearly Beloved, Voukov „Joungblood Hawke“, Faulknerjev „The Reivers“ in pa Ruarkov „Uhru“. Kar zadeva ne-leposlovne knjige, je na prvem mestu Mortonova „Rotschiki“, na drugem Mizerjeva „Moje življenje na sodišču“, na tretjem Tuchmanova „Puške v avgustu“, na četrtem Hudsonova „O Y Jige & Juleps“ in na petem Tallerjeva „Kalorije niso važne“. Na sedmem mestu je Djilasova knjiga „Pogovori s Stalinom“.

— New York City Ballet bo po šestih letih letos spet gostoval v Evropi. Vodil ga bo koreograf Leonidoff. Gostoval bo v Nemčiji in Sovjetski zvezi v okviru rusko-ameriške kulturne izmenjave. Ballet sestavlja 110 umetnikov. Istočasno bo v Ameriki gostoval moskovski Boljšoj Teater

— Klub koroških študentov na Dunaju je izdal poseben Zbornik literarnih in znanstvenih prispevkov.

— Celjska Mohorjeva družba je pripravila novo izdajo Gregorčičevih pesmi. Prve Gregorčičeve poezije je izdala Mohorjeva družba v Celovcu leta 1908 in je zbirko uredil pesnik Anton Medved.

— Nemški zavod za zveze z inozemstvom, ki ima svoj sedež v Stuttgartu, je sklenil začeti izdajati zbirko knjig, ki bo nosila naslov „Duhovna srečanja“. Zbirka bo prinašala dela pisateljev iz Latinske Amerike, Afrike in Azije.

ZA SVETEGA MIKLAVŽA IN BOŽIČ

darujte mladinske knjige Slovenske kulturne akcije:

Mirko Kunčič: *Gorjančev Pavlek* — mladinska povest

A. Puškin: *Pravljica o ribiču in ribici*

A. Puškin: *Pravljica o speči carični in sedmih junakih*

Prvi zvezek je že izšel in prinaša prevod črtic 35 vodilnih pisateljev Indije. Črtice so prevedli iz 14 raznih indijskih jezikov in narečij. V zbirki bodo vsako leto izšle tri knjige, in bo prihodnja knjiga posvečena Mehiki, zatem pa pride na vrsto Turčija

— Angleški pisatelj Somerset Maugham živi sedaj večinoma na francoski Rivieri. Tam ima luksuzno vilo, kjer je bila nameščena njegova zbirka slik, ki je hkrati ena najpomembnejših zasebnih umetnostnih zbirk sedanjega časa. Zbirka je obsegala 35 del mojstrov slikarstva iz 19. in 20. stoletja. Somerset Maugham je 88 let star, pred kratkim pa je že izjavil, da bo vse svoje premoženje zapustil za podporni fond za tiste mlade pisatelje, ki trpe pomanjkanje. Za prodajo slik pa se je odločil zlasti zaradi tega, ker po lastnih besedah nikdar ni bil, kadar je zapuščal vilo, prepričan, da bodo slike še na svojem mestu, ko se bo vrnil. Tako je bila v londonski galeriji Sothbeys dražba umetnin in je v predgovoru za katalog lastnik napisal: „Dolga leta so mi slike pripravljale veliko veselje. Toda zadnje čase sem jih moral čuvati s takimi ukrepi, da sem bil vedno v velikih skrbeh.“ Dražba je bila velik družabni dogodek v Londonu. Prenašale so jo televizijske postaje in zbralo se je nad 2500 interesentov. Celotno zbirko so izdražili za poldrug milijon dolarjev. Največjo ceno je dosegla Picassova slika, ki je „dvojček“: na eni strani je „Smrt harlekin“, na drugi strani pa podoba ženske na vrtu. Slika je dosegla ceno 240.000 dolarjev (24 milijonov pesov). To je bil svetovni rekord; nobena umetnina še ni dosegla tolikšne cene. Renoirova slika „Čolni v Argenteuilu“ je dosegla ceno 125.000 dolarjev, „Tri

deklice“ istega mojstva, enako ceno. Monetove, Matissove in Pissarove slike so dosegale ceno nad 100.000 dolarjev. Vsa dela so bila prodana točno v 53 minutah. Ker gre izkupiček v dobrodelne namene, ne bo Somerset Maugham plačal nobenega davka. Ko mu je tajnik po dražbi telefoniral na Riviero izid, je pisatelj odgovoril, da je tudi sam pričakoval tak uspeh.

— Na literarni filozofski fakulteti rimske univerze so obhajali znanstveni jubilej dveh italijanskih slavistov: to sta Ettore Lo Gatto in Giovanni Maver. Slovesnosti so se udeležili veleposlaniki in kulturni atašeji vseh slovenskih držav. Ettore Lo Gatto je profesor za ruski jezik in literaturo, Giovanni Maver pa profesor za slovansko jezikoslovje. Velja za enega utemeljiteljev slavistike v Italiji. Za jubilej so izdali zbornik, pri katerem je sodelovalo 82 jezikoslovcev iz vsega sveta.

— Pri Gospe Sveti so odprli muzej na odprtem, ki so ga uredili po zgledu znamenitih skandinavskih muzejev na prostem. Novi muzej bo eden največjih odprtih muzejev v Evropi. Ena izmed zgradb predstavlja staro kaščo iz področja Železne Kaplje in je značilna za staro slovensko koroško arhitekturo.

— V Ljubljani je umrl filmski režiser Mirko Grobler, star šele 39 let. Ime si je ustvaril z dobrimi filmskimi obzorniki in je posnel pozneje dva slovenska igrana filma in več kratkih dokumentarnih filmov.

— Vsako leto prirejajo v Sloveniji Teden knjige. Najbolj značilen je sklep založb, da bodo prodajale v tem tednu knjige domače in tuje s popustom 10 do 50 %.

(Dalje s 1. strani.)

krog ustvarjalnih sodelavcev s predavanji z vseh kontinentov in nam odprla pot v širše občinstvo.

To pa, ki nam je ostalo vsa ta leta zvesto, naj ob zaključku te sezone sprejme našo zahvalo in vprašanje: Ali morda ne bi kazalo nadaljevati naših kulturnih pogovorov „pod lipo“, pod prostim nebom z izleti v naravo? V dvorano brez sten in luči, razen prijaznih senc zelenih stoletnih ombujev in luči nebeškega poletnega sonca? Vse kaže, da vas bomo vabili tudi na take „večere“ in računamo na vašo udeležbo.

„GLAS“ ureja Ruda Jurčec. Izdaja ga Slov. kult. akcija, Castelli 371, Ramos Mejia, Prov. Buenos Aires, Nakazila na ime Rodolfo Drnovšek. Tiska tiskarna „Baraga“, Pedernera 3253, Buenos Aires.